

Fra: Dahlin, Lill-Solrun Ryddheim  
Sendt: onsdag 19. august 2020 21:44  
Til: Ketil Bøe Moen  
Emne: Prop 97 arbeidsmiljøloven

#### 6.4.3.1 Gjeldende rett

Norges Banks ansatte er underlagt arbeidsmiljøloven (lov 17. juni 2005 nr. 62). Det fremgår av § 15-14 første ledd at arbeidsgiver kan avskjedige en arbeidstaker som «har gjort seg skyldig i grovt pliktbrudd eller annet vesentlig mislighold av arbeidsavtalen».

Gjeldende sentralbanklov inneholder ingen uttrykkelige bestemmelser om stillingsvern for sentralbankledelsen. I forarbeidene til gjeldende sentralbanklov er det forutsatt at sentralbanksjefen og visesentralbanksjefen kan «gis avskjed».

Temaet er omtalt i Ryssdalutvalgets utredning, der det heter at:

«Tilsettingsforholdet må etter omstendighetene kunne bringes til opphør før 6 år er gått, for eksempel dersom sentralbanksjefen (visesentralbanksjefen) blir rammet av alvorlig sykdom, eller han har andre vektige grunner for å fratre. Det samme gjelder dersom vilkårene for avskjed skulle foreligge.

Utvalget har ikke funnet grunn til å opprettholde en bestemmelse som svarer til [1892-lovens] § 22 første ledd annet punktum. Denne bestemmelse gir Kongen adgang til straks å fjerne direksjonens formann og nestformann mot utbetaling av lønn i seks måneder. Regelen har ikke vært nyttet. Penge- og bankkomitéen foreslo bestemmelsen sløyfet under henvisning til de alminnelige regler om avskjed, jfr. innstillingens s. 60. Saksområdets viktighet og de offentlige interesser som blir berørt, kunne tale for at regjeringen burde ha en relativt fri adgang til å skifte ut sentralbanksjefen og visesentralbanksjefen. Men forslaget om åremålstilsetting, bestemmelsen om Kongens instruksjonsmyndighet og de alminnelige regler om avskjed gjør at det etter utvalgets mening ikke er grunn til å opprettholde den ekstraordinære oppsigelsesadgang som er hjemlet i gjeldende lov. Heller ikke har en funnet grunn til å fremme forslag om spesielle regler om fratreden for hovedstyrets deltidsoppnevnte medlemmer før oppnevningstiden er utløpt.» (NOU 1983: 39 side 342–343)

Departementet siterte utvalgets vurdering i lovproposisjonen, men ga ingen egen vurdering (se Ot.prp. nr. 25 (1984–85) side 74).

#### 6.4.3.2 Sentralbanklovutvalgets vurderinger

Utvalget mener at hensynet til sentralbankens uavhengighet tilsier at sentralbanksjefen, visesentralbanksjefene og de eksterne medlemmene av komiteen som fatter pengepolitiske beslutninger, bør ha et stillingsvern som gjør at de ikke kan bli avskjediget eller løst fra sine verv dersom regjeringen eller Stortinget er uenig i komiteens bruk av virkemidler. Ved å ta med en bestemmelse om vilkår for dette i sentralbankloven gjøres det, ifølge utvalget, tydelig at terskelen for avskjed mv. skal være høy. Det taler, sammen med hensynet til større forutberegnelighet, for å gjøre vilkårene for avskjed synlig i loven. Utvalget foreslår at avskjed bare kan være aktuelt dersom vedkommende er uskikket til forsvarlig å utføre sin tjeneste, har vist grov uforstand i tjenesten eller grovt krenket sine tjenesteplikter eller vist utilbørlig adferd i eller utenfor tjeneste, jf. § 2-12 i utvalgets utkast til ny lov. Slike bestemmelser bør ifølge utvalget omfatte sentralbanksjefen, visesentralbanksjefene og de eksterne medlemmene av komiteen for pengepolitikk og finansiell stabilitet.

Utvalget legger til grunn at alminnelige bestemmelser og praksis for å løse styremedlemmer i statlige virksomheter fra sine verv bør gjelde for medlemmer av styret.

#### 6.4.3.3 Høringsinstansene syn

Blant høringssvarene var det kun Norges Banks hovedstyre og Revisorforeningen som kommenterte bestemmelsen om vilkår for avskjed for sentralbanksjefen.

Norges Banks hovedstyre støtter forslaget til ny bestemmelse om regulering av vilkår for avskjed av sentralbankledelsen og eksterne komitemedlemmer. Hovedstyret mener videre at selv om bestemmelsen på enkelte punkter er klargjørende i forhold til gjeldende rett, kan sentralbankledelsens arbeidsrettslige stilling presiseres ytterligere. Det bør ifølge hovedstyret presiseres hvilke arbeidsgiverfunksjoner- og ansvar for sentralbankledelsen og de eksterne komitemedlemmene som skal ligge til henholdsvis Norges Bank eller Finansdepartementet, og om deres ansettelsesforhold reguleres etter arbeidsmiljøloven eller tjenestemannsloven. Hovedstyret understreker at dette er viktig for å skape klarhet om hvilke rettigheter sentralbankledelsen og komitemedlemmene har i tilfelle avskjed.

Revisorforeningen mener at det i tillegg til egne lovbestemmelser om avskjed av sentralbankledelsen og eksterne medlemmer av den pengepolitiske komiteen bør vurderes tilsvarende lovbestemmelser om avsetting av styremedlemmer.

#### 6.4.3.4 Departementets vurderinger

Departementet støtter forslaget til ny bestemmelse om vilkår for avskjed for sentralbankledelsen og eksterne medlemmer av komiteen for pengepolitikk og finansiell stabilitet, jf. § 2-12 i lovutkastet. Ettersom de eksterne medlemmene ikke har et ansettelsesforhold i banken, men vil ha tilknytning i form av et verv bør de ha et lovfestet vern tilsvarende sentralbanksjefen og visesentralbanksjefene. Oppgavens art og hensyn til sentralbankens uavhengighet tilsier også dette. Det vises til forslag til § 2-12 i ny sentralbanklov.

#### § 2-12 Vilkår for avskjed mv.

Sentralbanksjefen, visesentralbanksjefene og de eksterne medlemmene av komiteen for pengepolitikk og finansiell stabilitet kan bare avskjediges eller løses fra sine verv hvis vedkommende:

- \* a) på grunn av sykdom er varig uskikket til forsvarlig å utføre tjenesten
- \* b) har vist grov uforstand i tjenesten
- \* c) grovt har krenket sine tjenesteplikter
- \* d) på tross av skriftlig advarsel gjentatt har krenket sine tjenesteplikter
- \* e) ved utilbørlig adferd i eller utenfor tjenesten viser seg uverdigg til sitt embete eller bryter ned den aktelsen eller tilliten som er nødvendig for stillingen eller vervet

Vh. Lill-Solrun  
44428/91724470